

23.3.2017

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Viite: STM057:00/2016

Lausunto hallituksen esityksen laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta täydentämisestä (sertifiointi)

Yleistä

Lain tarkoitus on varmistaa sosiaali- ja terveyspalveluja käyttävän asiakkaan tai potilaan asiakas- ja potilasturvallisuus sekä varmistaa laadultaan hyvät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistää palvelun tuottajan ja viranomaisen välistä yhteistyötä. Nämä tavoitteet ja ovat tarpeellisia ja kannatettavia.

Määritelmästä

On hyvä, että lakiesityksessä pyritään määrittelemään sairaalan käsite. WHOn määritelmän mukaan sairaala on terveydenhuollon instituutti, jossa on koko ajan käytettävissä organisoidusti lääketieteellistä ja muuta ammattihenkilöstöä ja vuodeosastohoidon mahdollisuus. Määritelmän mukaan sairaalalla on jatkuva valmius hoitaa potilaita niin akuutissa kuin toipilasvaiheessa ja myös terminaalivaiheessa. Sairaalalla on diagnostiiset ja hoidolliset valmiudet tuottaa terveydenhuollon palveluita. Sairaala on myös tukemassa perusterveydenhuoltoa. (<http://www.who.int/hospitals/en/>)

Lakiesityksen määritelmä "ympärivuorokautista lääketieteellistä hoitotoimintaa harjoittavasta terveyspalveluyksiköstä" sairaalana on liian yleistävä ja osittain harhaan johtavakin.

Leikkaustoiminnan osalta määritelmän ensimmäinen osa on yhdenmukainen esim. terveydenhuoltolain tehtyihin muutoksiin nähden ja selkeä sisältäen myös lyhythoitosen kirurgisen toiminnan. On kuitenkin huomattava, että esitysluonnoksen 3 §:ssä sairaalan kriteeriksi asetettu leikkaustoiminta ei aina edellytä sairaalaympäristöä, sillä monet julkisen ja yksityisen terveydenhuollon yksiköt tekevät leikkaustoimintaa poliklinisesti (esim. monia iholuomia leikataan ja poistetaan anestesiassa poliklinisesti, lapsilla jopa yleisanestesiassa).

Määritelmän toisessa osassa rinnastetaan yliopistosairaalat ja terveyskeskusten vuodeosastot sairaaloiksi, joissa annetaan lääketieteellistä hoitoa ja seurataan potilaan tilaa. Toiminta on kuitenkin vaativuudeltaan ja sisällöltään aivan erilaista em. kahdessa toimipisteessä. Osa terveyskeskusten vuodeosastoista ei ylläpidä virka-ajan ulkopuolista, ympäri- vuorokautista lääkäripäivystystä.

23.3.2017

Sairaalan määritelmää tulee täsmentää lakiin siten, että se ottaa huomioon päivystysvalmiuden ja tarjolla olevan lääketieteellisen palvelun. Terveystieteellisen muutosten tapaan sairaalat olisi hyvä luokitella esim. laajan ja rajoitetun toiminnan sekä perustason sairaaloiksi.

Lakiin tarvittaisiin täsmennys myös siitä, kuuluvatko terveyskeskussairaalat hallinnollisesti tulevaan sote-keskukseen vai maakuntien liikelaitoksiin.

Vaativan sosiaalihuollon yksiköiden määritelmään on liitettävä tarkempi kuvaus siitä, mitä tarkoitetaan "erityisosaamisella" ja milloin sosiaalihuollossa on kyse erityisosaamisesta vaativasta palvelusta.

Ennakkotarkastuksesta

Lakimuutosesityksellä tavoitellaan sitä, että ei jouduttaisi tarpeettomaan, päällekkäiseen tarkastustoimintaan rekisteröinnin yhteydessä. Tavoite on hyvä ja kannatettava etenkin kun lakiin on tulossa määräys kaikkien, ei vain yksityisten sairaaloiden ja vaativan sosiaalihuollon palveluyksiköiden tarkastamisesta. Vajaan tuhannen erilaisen laitoksen tarkastaminen on todella iso työ ja siitä aiheutuu kustannuksia ja se edellyttää myös runsaasti asiantuntemusta. Näin iso tarkastuskierron vaatii myös aikaa.

On tarkoituksenmukaista, että jo akkreditoidut ja sertifioidut laitokset voivat hyödyntää tekemäänsä laatutyötä myös rekisteröinnin yhteydessä. Lakimuutosesityksen perusteluissa viitataan vain kahteen akkreditointi-järjestelmään (SHQS ja ISO 9001). Sairauskohtaisia laatujärjestelmiä on useita esim. eurooppalainen syövänhoidon akkreditointi (OECl), johon Pirkanmaan sairaanhoitopiiri on liittynyt ja prosessi käynnistynyt. Muitakin kuin mainittuja laatujärjestelmiä tulee voida hyödyntää rekisteröinnissä. Ennakkotarkastuksessa hyväksyttävien akkreditointien tulee olla voimassa ja niiden tulee kattaa laitosten ydintoiminnan, ei pelkästään tukitoimintoja.

Yhteenveto

Lakiesitystä tulee täsmentää sairaalan ja vaativan sosiaalihuollon yksikön määritelmien osalta. Ehdotettu sairaalan määritelmä poikkeaa kansainvälisessä käytössä olevista sairaalan määritelmistä.

Julkisten sairaaloiden ennakkotarkastukset edellyttävät valvontaviranomaisilta merkittäviä lisäresursseja, jotta ennakkotarkastukset voidaan suorittaa asiantuntevasti ja nopeassa aikataulussa.

Sairaaloille hyväksyttävät sertifiointijärjestelmät tulee määritellä vähintään asetuksen tasolla.

Sairaaloiden sertifiointi tulee vaatimaan merkittäviä resursseja ja aiheuttamaan huomattavia lisäkustannuksia terveydenhuoltojärjestelmälle, minkä takia tälle vaatimukselle on varattava riittävä siirtymäaika.

23.3.2017

Allekirjoitukset

Tampereella 23.3.2017

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Rauno Ihalainen
sairaanhoitopiiriin johtajaKari-Matti Hiltunen
johtajaylilääkäri